

I

(Leģislatīvi akti)

DIREKTĪVAS

EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES DIREKTĪVA 2011/92/ES

(2011. gada 13. decembris)

par seksuālas vardarbības pret bērniem, bērnu seksuālas izmantošanas un bērnu pornogrāfijas apkarošanu, un ar kuru aizstāj Padomes Pamatlēmumu 2004/68/TI

EIROPAS PARLAMENTS UN EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 82. panta 2. punktu un 83. panta 1. punktu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas priekšlikumu,

pēc leģislatīvā akta projekta nosūtīšanas valstu parlamentiem,

ņemot vērā Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas atzi-
numu ⁽¹⁾,

pēc apspriešanās ar Reģionu komiteju,

saskaņā ar parasto likumdošanas procedūru ⁽²⁾,

tā kā:

(1) Seksuāla vardarbība pret bērniem un bērnu seksuāla izmantošana, tostarp bērnu pornogrāfija, ir nopietns pamattiesību pārkāpums, jo īpaši attiecībā uz bērna tiesībām uz viņu labklājībai nepieciešamo aizsardzību un gādību, kā tas noteikts 1989. gada Apvienoto Nāciju Organizācijas Konvencijā par bērna tiesībām un Eiropas Savienības Pamattiesību hartā ⁽³⁾.

(2) Saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienību 6. panta 1. punktu Savienība atzīst Eiropas Savienības Pamattiesību hartā izklāstītās tiesības, brīvības un principus, un tās 24. panta 2. punktā ir paredzēts, ka visās darbībās, kas attiecas uz bērniem, neatkarīgi no tā, vai tās veic valsts

iestādes vai privātas iestādes, pirmkārt jāņem vērā bērna intereses. Turklāt Stokholmas daudzgadu programmā – atvērta un droša Eiropa tās pilsoņu un viņu aizsardzības labā ⁽⁴⁾ – tiek skaidri noteikta prioritāte cīņai pret seksuālu vardarbību pret bērniem un bērnu seksuālu izmantošanu, kā arī pret bērnu pornogrāfiju.

(3) Izmantojot jaunas tehnoloģijas un internetu, arvien pieaug un izplatās bērnu pornogrāfija, kas satur attēlus, kuros redzama seksuāla vardarbība pret bērniem, un citi īpaši smagi pret bērniem vērstas seksuālas vardarbības un bērnu seksuālas izmantošanas veidi.

(4) Ar Padomes Pamatlēmumu 2004/68/IT (2003. gada 22. decembris) par bērnu seksuālas izmantošanas un bērnu pornogrāfijas apkarošanu ⁽⁵⁾ tiek tuvināti dalībvalstu tiesību akti, lai noteiktu kriminālatbildību par vissmagākajiem pret bērniem vērstas seksuālas vardarbības un bērnu seksuālas izmantošanas veidiem, paplašinātu valstu jurisdikciju un paredzētu cietušajiem sniegtam atbalsta minimumu. Padomes Pamatlēmumā 2001/220/TI (2001. gada 15. marts) par cietušo statusu kriminālprocesā ⁽⁶⁾ ir noteiktas cietušo tiesības kriminālprocesā, tostarp tiesības uz aizsardzību un kompensāciju. Turklāt īstenojot Padomes Pamatlēmumu 2009/948/TI (2009. gada 30. novembris) par jurisdikcijas īstenošanas konfliktu novēršanu un atrisināšanu kriminālprocesā ⁽⁷⁾ būs iespējams vieglāk koordinēt saukšanu pie kriminālatbildības saistībā ar seksuālas vardarbības pret bērniem, bērnu seksuālas izmantošanas un bērnu pornogrāfijas lietām.

(5) Saskaņā ar 34. pantu Apvienoto Nāciju Organizācijas Konvencijā par bērna tiesībām Konvencijas dalībvalstis apņemas aizsargāt bērnus pret visa veida seksuālu izmantošanu un seksuālu vardarbību. Apvienoto Nāciju Organizācijas Konvencijai par bērna tiesībām pievienotais

⁽¹⁾ OV C 48, 15.2.2011., 138. lpp.

⁽²⁾ Eiropas Parlamenta 2011. gada 27. oktobra nostāja (Oficiālajā Vēstnesī vēl nav publicēta) un Padomes 2011. gada 15. novembra lēmums.

⁽³⁾ OV C 364, 18.12.2000., 1. lpp.

⁽⁴⁾ OV C 115, 4.5.2010., 1. lpp.

⁽⁵⁾ OV L 13, 20.1.2004., 44. lpp.

⁽⁶⁾ OV L 82, 22.3.2001., 1. lpp.

⁽⁷⁾ OV L 328, 15.12.2009., 42. lpp.

2000. gada papildu protokols par tirdzniecību ar bērniem, bērna prostitūciju un bērna pornogrāfiju un jo īpaši 2007. gada Eiropas Padomes Konvencija par bērnu aizsardzību pret seksuālu izmantošanu un seksuālu vardarbību ir nozīmīgi pasākumi, lai uzlabotu starptautisko sadarbību šajā jomā.

- (6) Attiecībā uz smagiem noziedzīgiem nodarījumiem, piemēram, bērnu seksuālu izmantošanu un bērnu pornogrāfiju, vajadzīga vispusīga pieeja, kurā ietilpst nodarījuma izdarītāju saukšana pie atbildības, cietušo bērnu aizsardzība un parādības novēršana. Veicot jebkādus pasākumus, lai cīnītos pret šiem nodarījumiem, pirmkārt, jāņem vērā bērna intereses saskaņā ar Eiropas Savienības Pamattiesību hartu un Apvienoto Nāciju Organizācijas Konvenciju par bērna tiesībām. Pamatlēmums 2004/68/TI būtu jāaizstāj ar jaunu instrumentu, kas nodrošina šādu visaptverošu tiesisko regulējumu minētā mērķa sasniegšanai.
- (7) Šai direktīvai vajadzētu pilnībā papildināt Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2011/36/ES (2011. gada 5. aprīlis) par cilvēku tirdzniecības novēršanu un apkarošanu un cietušo aizsardzību, un ar kuru aizstāj Padomes Pamatlēmumu 2002/629/TI ⁽¹⁾, jo daži cilvēku tirdzniecības upuri ir arī bijuši bērni, kas cietuši no seksuālas vardarbības vai seksuālas izmantošanas.
- (8) Saistībā ar kriminālbildības noteikšanu par darbībām saistībā ar pornogrāfisku priekšnesumu, šī direktīva attiecas uz tādām darbībām, kas ir skatītājiem domātas organizētas dzīvas izrādīšanas, tādējādi no definīcijas izslēdzot personīgu tiešu saskarsmi vienaudžu starpā ar savstarpēju piekrišanu, kā arī bērnus, kuri ir sasnieguši dzimumpilngadības vecumu un viņu partnerus.
- (9) Bērnu pornogrāfija bieži satur attēlus, kuros redzama seksuāla vardarbība pret bērniem, ko veic pieaugušie. Tie var arī būt attēli, kuros redzami bērni, kas iesaistīti nepārprotami seksuālā darbībā, vai viņu dzimumorgāni, ja šādus attēlus uzņem vai izmanto galvenokārt seksuālos nolūkos, bērnam to zinot vai nezinot. Turklāt bērnu pornogrāfijas jēdziens attiecas arī uz realistiskiem bērna attēliem, kuros bērns ir iesaistīts vai attēlots kā iesaistījies nepārprotami seksuālā darbībā, galvenokārt seksuālos nolūkos.
- (10) Invaliditāte kā tāda automātiski nenozīmē, ka nav iespējams dot piekrišanu seksuālām attiecībām. Tomēr būtu jānosaka kriminālbildība par šādas invaliditātes esamības ļaunprātīgu izmantošanu, lai iesaistītos seksuālās darbībās ar bērnu.
- (11) Pieņemot tiesību aktus materiālo krimināltiesību jomā, Savienībai būtu jānodrošina šādu tiesību aktu konsekvence, jo īpaši attiecībā uz soda pakāpēm. Ņemot vērā

Lisabonas līgumu, būtu jāpatur prātā Padomes 2002. gada 24. un 25. aprīļa secinājumi par izmantojamo pieeju attiecībā uz sankciju tuvināšanu, kurā norādītas četras soda pakāpes. Tā kā šajā direktīvā ir ļoti liels dažādu nodarījumu skaits, lai ņemtu vērā atšķirīgās smaguma pakāpes, soda pakāpes tiek nodalītas sīkāk, nekā tas būtu parasti jāparedz Savienības juridiskajos instrumentos.

- (12) Attiecībā uz smagiem seksuālas vardarbības pret bērniem un bērnu seksuālas izmantošanas veidiem būtu jāpiemēro iedarbīgas, samērīgas un atturošas sankcijas. Tas jo īpaši attiecas uz dažāda veida seksuālu vardarbību pret bērniem un bērnu seksuālu izmantošanu, ko atvieglo informācijas un komunikācijas tehnoloģiju lietošana, piemēram, uzņēmšanās bērniem tiešsaistē seksuālos nolūkos sociālo tīklu vietnēs un tērzētavās. Turklāt bērnu pornogrāfijas definīcija būtu jāprecizē un jāasaskaņo ar starptautiskajos instrumentos ietvertu definīciju.
- (13) Šajā direktīvā paredzētais maksimālais brīvības atņemšanas termiņš par tajā minētajiem nodarījumiem būtu jāattiecinā uz vissmagākajiem šādu nodarījumu veidiem.
- (14) Lai par nodarījumiem saistībā ar seksuālu vardarbību pret bērniem, bērnu seksuālu izmantošanu un bērnu pornogrāfiju noteiktu šajā direktīvā paredzēto maksimālo brīvības atņemšanas termiņu, dalībvalstis, ņemot vērā valsts tiesību aktus, var apvienot valsts tiesību aktos paredzētos brīvības atņemšanas termiņus saistībā ar minētajiem nodarījumiem.
- (15) Šajā direktīvā ir noteikts, ka dalībvalstīm to tiesību aktos ir jāparedz kriminālsankcijas, ievērojot Savienības tiesību aktu normas par seksuālas vardarbības pret bērniem, bērnu seksuālas izmantošanas un bērnu pornogrāfijas apkarošanu. Ar šo direktīvu netiek noteikti pienākumi attiecībā uz šādu sankciju vai citu pieejamu tiesībaizsardzības pasākumu piemērošanu konkrētās lietās.
- (16) Īpaši gadījumos, kad šajā direktīvā minētie nodarījumi ir izdarīti ar mērķi gūt finansiālu labumu, dalībvalstis tiek aicinātas apsvērt, vai tās varētu paredzēt iespēju papildus brīvības atņemšanai noteikt finanšu sankcijas.
- (17) Bērnu pornogrāfijas kontekstā termins “bez tiesībām to darīt” ļauj dalībvalstīm paredzēt aizsardzību attiecībā uz rīcību saistībā ar “pornogrāfiskiem materiāliem”, kuriem, piemēram, ir medicīnisks, zinātnisks vai tamlīdzīgs nolūks. Tas arī atļauj veikt darbības saskaņā ar valsts tiesību aktos noteiktajām pilnvarām, piemēram, iestādēm likumīgi glabāt bērnu pornogrāfiju, lai veiktu kriminālprocesu vai novērstu, konstatētu vai izmeklētu noziegumus. Turklāt tas neizslēdz juridisku aizsardzību vai līdzīgus atbilstīgus principus, kas noteiktos apstākļos atbrīvo personu no atbildības, piemēram, ja tālruņa vai interneta informācijas līnijas veic darbības, lai ziņotu par minētajiem gadījumiem.

⁽¹⁾ OV L 101, 15.4.2011., 1. lpp.

- (18) Būtu jānosaka kriminālbildība par apzinātu piekļuvi bērnu pornogrāfijai, izmantojot informācijas vai komunikācijas tehnoloģijas. Lai personu varētu saukt pie atbildības, personai vajadzētu būt gan nodomam ieiet vietnē, kur ir pieejama bērnu pornogrāfija, gan arī jāzina, ka šādi attēli tajā ir atrodam. Sankcijas nevajadzētu piemērot personām, kas netiši ir piekļuvušas vietnēm, kurās ir bērnu pornogrāfija. Tīšu nodarījumu iespējams jo īpaši atpazīt pēc tā, ka tas izdarīts atkārtoti vai ka tas izdarīts, izmantojot maksas pakalpojumus.
- (19) Uzmācšanās bērniem seksuālos nolūkos ir īpaša rakstura drauds saistībā ar internetu, jo internets lietotājiem sniedz nepieredzētu anonimitāti, jo tiem ir iespēja slēpt savu īsto identitāti un personu raksturojošas pazīmes, piemēram, to vecumu. Vienlaikus dalībvalstis atzīst, ka ir svarīgi arī apkarot uzmācšanos bērnam ārpus interneta, jo īpaši, ja šādu uzmācšanos veic, neizmantojot informācijas vai komunikācijas tehnoloģijas. Dalībvalstis tiek mudinātas noteikt kriminālbildību par darbību, kad uzmācšanās bērnam, aicinot satikt nodarījuma izdarītāju seksuālos nolūkos, notiek bērna klātbūtnē vai tuvumā, piemēram, kā īpaša sagatavošanās nodarījumam, mēģinājums veikt šajā direktīvā minētos nodarījumus vai kā īpašs seksuālas vardarbības veids. Neatkarīgi to tā, kādu juridisko risinājumu dalībvalstis izvēlas, lai noteiktu kriminālbildību par iedraudzēšanos bezsaistē, dalībvalstīm būtu jānodrošina, ka tās šādu nodarījumu izdarītājus vienā vai citādā veidā sauc pie kriminālbildības.
- (20) Ar šo direktīvu netiek reglamentēta dalībvalstu politika attiecībā uz seksuālām darbībām ar savstarpēju piekrišanu, kurās var būt iesaistīti bērni un kuras var uzskatīt par normālu seksualitātes atklāšanu cilvēka attīstības gaitā, ņemot vērā dažādās kultūras un tiesību tradīcijas, kā arī jaunus veidus, kā bērni un jaunieši savā starpā veido un uztur attiecības, tostarp, izmantojot informācijas un komunikācijas tehnoloģijas. Šie jautājumi neietilpst šīs direktīvas darbības jomā. Dalībvalstis, kas izmanto šajā direktīvā minētās iespējas, to dara, īstenojot savu kompetenci.
- (21) Dalībvalstīm valsts tiesību aktos būtu jāparedz atbildību pastiprinoši apstākļi saskaņā ar šo valstu tiesību sistēmā definētiem piemērojamiem noteikumiem par atbildību pastiprinošiem apstākļiem. Tām būtu jānodrošina, lai tiesnešiem, piespriežot sodu nodarījumu izdarītājiem, ir iespēja ņemt vērā minētos atbildību pastiprinošus apstākļus, kaut arī tiesnešiem nav pienākums minētos atbildību pastiprinošus apstākļus piemērot. Dalībvalstīm atbildību pastiprinošie apstākļi valsts tiesību aktos nebūtu jāparedz, ja tie, ņemot vērā konkrētā nodarījuma būtību, nav atbilstoši. Dažādu šajā direktīvā paredzēto atbildību pastiprinošo apstākļu atbilstība būtu jāizvērtē valsts līmenī attiecībā uz katru šajā direktīvā minēto nodarījumu.
- (22) Fiziska vai garīga nespēja šajā direktīvā būtu jāsaprot arī kā fiziska vai garīga nespēja, ko izraisījis narkotiku vai alkohola ietekme.
- (23) Cīņā pret bērnu seksuālu izmantošanu būtu pilnībā jāizmanto pastāvošie instrumenti, kas attiecas uz noziedzīgi iegūtu līdzekļu arestēšanu un konfiskāciju, piemēram, Apvienoto Nāciju Organizācijas Konvencija pret transnacionālo organizēto noziedzību un tās protokoli, Eiropas Padomes 1990. gada Konvencija par noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas novēršanu, meklēšanu, izņemšanu un konfiskāciju, Padomes Pamatlēmums 2001/500/TI (2001. gada 26. jūnijs) par noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanu un nozieguma rīku un noziedzīgi iegūto līdzekļu identifikāciju, meklēšanu, iesaldēšanu, arestēšanu un konfiskāciju ⁽¹⁾ un Padomes Pamatlēmums 2005/212/TI (2005. gada 24. februāris) par noziedzīgi iegūtu līdzekļu, nozieguma rīku un īpašuma konfiskāciju ⁽²⁾. Būtu jāveicina, lai arestētie un konfiscētie rīki un līdzekļi, kas iegūti saistībā ar šajā direktīvā minētajiem nodarījumiem, tiktu izmantoti, lai atbalstītu palīdzības sniegšanu cietušajiem un viņu aizsardzību.
- (24) Būtu jāizvairās no šajā direktīvā minētajos nodarījumos cietušo atkārtotas viktimizācijas. Dalībvalstis, kuru valsts krimināltiesībās ir noteikts, ka prostitūcija vai parādīšanās pornogrāfiskos materiālos ir sodāma, vajadzētu būt iespējai nesaukt pie kriminālbildības vai nepiemērot sankcijas saskaņā ar minētajiem tiesību aktiem, ja attiecīgais bērns ir veicis minētās darbības tādēļ, ka ir cietis no seksuālas izmantošanas, vai ja bērns bija piespiests piedalīties bērnu pornogrāfijā.
- (25) Šajā direktīvā, kas ir krimināltiesību tuvināšanas rīks, tiek paredzētas soda pakāpes, kurām nebūtu jāskar dalībvalstu konkrēta krimināltiesību politika attiecībā uz nepilngadīgiem nodarījuma izdarītājiem.
- (26) Būtu jāatvieglo nodarījumu izmeklēšana un apsūdzību izvirzīšana kriminālprocesā, lai varētu ņemt vērā cietušo bērnu grūtības ziņot par seksuālu vardarbību un nodarījumu izdarītāju anonimitāti kibertelpā. Lai nodrošinātu šajā direktīvā minēto nodarījumu sekmīgu izmeklēšanu un saukšanu pie kriminālbildības, šādu procedūru uzsākšanai principā nevajadzētu būt atkarīgai no cietušā vai viņa/viņas pārstāvja iesnieguma vai izvirzītās apsūdzības. Laikposma ilgums, kas uzskatāms par pietiekamu saukšanai pie kriminālbildības, būtu jānosaka saskaņā ar valsts tiesību aktiem.
- (27) Atbildīgajiem par šajā direktīvā minēto nodarījumu izmeklēšanu un saukšanu pie kriminālbildības par tiem, būtu jānodrošina efektīvi izmeklēšanas līdzekļi. Minētie līdzekļi varētu būt sakaru pārtveršana, slepena

⁽¹⁾ OV L 182, 5.7.2001., 1. lpp.

⁽²⁾ OV L 68, 15.3.2005., 49. lpp.

novērošana, tostarp elektroniska novērošana, bankas kontu uzraudzība vai citi finanšu izmeklēšanas veidi, *inter alia* ņemot vērā proporcionālītātes principu un izmeklējamā nodarījumu veidu un smagumu. Attiecīgā gadījumā un saskaņā ar valsts tiesību aktiem šādiem līdzekļiem vajadzētu ietvert arī iespēju tiesībsardzības iestādēm internetā izmantot slēptu identitāti.

(28) Dalībvalstīm būtu jānodrošina visas personas, kurām ir informācija vai aizdomas par bērna seksuālu izmantošanu vai seksuālu vardarbību pret bērnu, par to ziņot kompetentajiem dienestiem. Katras dalībvalsts pienākums ir noteikt kompetentās iestādes, kurām var ziņot par šādām aizdomām. Minētajām kompetentajām iestādēm nav jābūt vienīgi bērnu aizsardzības dienestiem vai attiecīgiem sociālajiem dienestiem. Prasība par to, ka aizdomām jābūt izteiktām godprātīgi, jāparedz, lai izvairītos no tā, ka noteikumu izmanto, lai personu ļaunprātīgi apsūdzētu par pilnīgi iztēlotiem vai nepatiesiem faktiem.

(29) Noteikumi par jurisdikciju būtu jāgroza, lai nodrošinātu to, ka personas no Savienības, kuras izdarījušas seksuālu vardarbību pret bērniem vai tos seksuāli izmantojušas, tiek sauktas pie kriminālatbildības, pat ja tās noziegumus veikušas ārpus Savienības, jo īpaši izmantojot tā dēvēto sekstūrismu. Bērnu sekstūrisms būtu jāsaprot kā bērnu seksuāla izmantošana, ko veic persona vai personas, kura vai kuras no savas ierastās vides veic ceļojumu uz galamērķi ārzemēs, kur tām ir seksuāli sakari ar bērniem. Ja bērnu sekstūrisms notiek ārpus Savienības, dalībvalstis tiek mudinātas ar pieejamajiem valsts un starptautiskiem instrumentiem, tostarp divpusējiem vai daudzpusējiem nolīgumiem par izdošanu, savstarpēju palīdzību vai procesa nodošanu, censties pastiprināt sadarbību ar trešām valstīm un starptautiskām organizācijām, lai apkārotu sekstūrisma. Dalībvalstīm būtu jāveicina atklāts dialogs un saziņa ar valstīm ārpus Savienības, lai atbilstīgi attiecīgajiem tiesību aktiem varētu saukt pie kriminālatbildības tādus nodarījumu izdarītājus, kas bērnu sekstūrisma nolūkos ceļo ārpus Savienības robežām.

(30) Pasākumi, lai aizsargātu cietušos bērnus, būtu jāpieņem, ņemot vērā bērnu intereses un viņu vajadzību izvērtējumu. Cietušajiem bērniem būtu jānodrošina atvieglota piekļuve tiesiskās aizsardzības līdzekļiem un pasākumiem interešu konfliktu atrisināšanai, ja seksuāla vardarbība pret bērnu vai bērna seksuāla izmantošana notiek ģimenē. Ja bērnam kriminālizmeklēšanā vai kriminālprocesā būtu jānozīmē īpašs pārstāvis, šo uzdevumu var veikt arī juridiska persona, iestāde vai struktūra. Turklāt cietušie bērni, kas par savu gadījumu ziņo kompetentajām iestādēm, būtu jāpasargā no sankcijām, ko paredz, piemēram, valstu tiesību akti par prostitūciju. Turklāt, cik vien iespējams, būtu jānodrošina, lai piedalīšanās krimi-

nālprocesā, neradītu cietušajiem bērniem papildu traumu, ko var izraisīt nopratināšana vai vizuāls kontakts ar nodarījuma izdarītājiem. Laba izpratne par bērniem un viņu uzvedību pēc traumējošas pieredzes palīdzēs nodrošināt kvalitatīvu pierādījumu vākšanu un arī samazinās stresu, kas bērniem rodas, veicot nepieciešamos pasākumus.

(31) Dalībvalstīm vajadzētu apsvērt iespēju cietušajiem bērniem nodrošināt palīdzību īstermiņā un ilgtermiņā. Jebkurš kaitējums, ko radījusi seksuāla vardarbība pret bērnu un bērna seksuāla izmantošana, ir būtisks un tam būtu jāpievērš uzmanība. Ņemot vērā seksuālas vardarbības un seksuālas izmantošanas radītā kaitējuma specifiku, šādas palīdzības sniegšana būtu jāturpina, cik vien ilgi nepieciešams, lai nodrošinātu bērna fizisku un psiholoģisku atlabšanu, un vajadzības gadījumā to var turpināt sniegt arī pieaugušā vecumā. Būtu jāapsver iespēja sniegt palīdzību un konsultācijas arī cietušā bērna vecākiem vai aizbildņiem – ja vien viņi netiek turēti aizdomās par attiecīgo nodarījumu – lai palīdzētu viņiem atbalstīt cietušos bērnus visā kriminālprocesa gaitā.

(32) Ar Pamatlēmumu 2001/220/TI ir noteikts cietušo tiesību kopums kriminālprocesā, tostarp tiesības uz aizsardzību un kompensāciju. Turklāt bērniem, kas ir cietuši no seksuālas vardarbības, seksuālas izmantošanas vai bērnu pornogrāfijas, būtu jānodrošina iespēja saņemt juridiskas konsultācijas un – saskaņā ar cietušā statusu attiecīgajā tieslietu sistēmā – juridisko pārstāvību, tostarp nolūkā prasīt atlīdzību. Šādas juridiskās konsultācijas un juridisko pārstāvību kompetentas iestādes varētu nodrošināt arī, lai prasītu atlīdzību no valsts. Juridisko konsultāciju mērķis ir nodrošināt, lai cietušie saņemtu informāciju un padomus par dažādām iespējām, ko viņi var izmantot. Juridiskās konsultācijas būtu jāsniedz personai, kas saņemusi atbilstīgu juridisku apmācību, bet tai nav obligāti jābūt juristam. Vismaz tajos gadījumos, kad cietušajam nav pietiekamu finanšu līdzekļu, juridiskās konsultācijas un – saskaņā ar cietušo statusu attiecīgajā tieslietu sistēmā – juridiskā pārstāvība būtu jānodrošina atbilstīgi dalībvalstu iekšējām procedūrām bez maksas.

(33) Dalībvalstīm būtu jārikojas, lai novērstu vai aizliegtu tādas darbības, kas saistītas ar seksuālas vardarbības pret bērniem un bērnu sekstūrisma popularizēšanu. Varētu apsvērt dažādus preventīvus pasākumus, piemēram, tūrisma nozares rīcības kodeksa un pašregulējošu mehānismu izstrādi un pastiprināšanu, ētikas kodeksa vai "kvalitātes marķējuma" izstrādi un piešķiršanu tādām tūrisma organizācijām, kas apkaro bērnu sekstūrisma vai nepārprotamas stratēģijas izstrādi, lai likvidētu bērnu sekstūrisma.

- (34) Dalībvalstīm būtu jānosaka un/vai jānostiprina politikas nostādnes, lai novērstu seksuālu vardarbību pret bērniem un bērnu seksuālu izmantošanu, tostarp pasākumi, lai ar informēšanas un izpratnes veidošanas kampaņu un pētniecības un izglītošanas programmu palīdzību atturētu no pieprasījuma un samazinātu šo pieprasījumu, kas veicina visus bērnu seksuālās izmantošanas veidus, un pasākumi, lai mazinātu risku, ka bērni kļūst par cietušajiem. Šādās iniciatīvās dalībvalstīm būtu jāpieņem uz bērnu tiesībām balstīta pieeja. Īpaši būtu jā rūpējas par to, lai nodrošinātu, ka bērniem domātās izpratnes veidošanas kampaņas ir atbilstošas un pietiekami viegli sprotamas. Būtu jāapsver palīdzības vai informācijas līniju izveidošana.
- (35) Attiecībā uz sistēmu, kas paredzēta, lai ziņotu par seksuālu vardarbību pret bērniem un bērnu seksuālu izmantošanu un lai sniegtu palīdzību bērniem, kuriem tā vajadzīga, būtu jāveicina, lai tiktu izmantoti tālruņa palīdzības vai informācijas dienesti ar numuru 116 000 pazudušiem bērniem, 116 006 – noziegumos cietušajiem un 116 111 – bērniem, kas ieviesti ar Komisijas Lēmumu 2007/116/EK (2007. gada 15. februāris) par valsts numuru sērijas, kas sākas ar “116”, rezervēšanu saskaņotajiem numuriem, kuri paredzēti saskaņotajiem pakalpojumiem ar sociālo vērtību,⁽¹⁾ un būtu jāņem vērā pieredze, kas gūta saistībā ar šo numuru izmantošanu.
- (36) Speciālistiem, kas varētu nonākt saskarsmē ar bērniem, kuri cietuši no seksuālas vardarbības un seksuālas izmantošanas, būtu jānodrošina atbilstīga apmācība, lai viņi varētu identificēt cietušos un strādāt ar viņiem. Vajadzētu veicināt, ka minēto apmācību saņem personas, gadījumos, kad pastāv iespēja, ka tās varētu saskarties ar cietušajiem bērniem, kas pieder pie šādām kategorijām – policisti, prokurori, advokāti, tiesneši un tiesu ierēdņi, bērnu un veselības aprūpes darbinieki, bet tās varētu attiekties arī uz citām personu grupām, kuras savā darbā varētu saskarties ar bērniem, kuri cietuši no seksuālas vardarbības un seksuālas izmantošanas.
- (37) Lai novērstu seksuālu vardarbību pret bērniem un bērnu seksuālu izmantošanu, dzimumnoziedzniekiem būtu jāpiedāvā viņiem īpaši paredzētas intervences programmas vai pasākumi. Minētajās intervences programmās vai pasākumos būtu jāizmanto plaša un elastīga pieeja, koncentrējoties uz medicīniskajiem un psiholoģiskajiem sociālajiem aspektiem, un dalībai vajadzētu būt brīvprātīgai. Minētās intervences programmas vai pasākumi neskar tās intervences programmas vai pasākumus, ko noteikušas kompetentās tiesu iestādes.
- (38) Intervences programmas vai pasākumi netiek piedāvāti kā automātiskas tiesības. Dalībvalstis var pašas izlemēt, kuras intervences programmas vai pasākumi ir piemēroti.
- (39) Lai novērstu un mazinātu recidīvismu, būtu jāizvērtē nodarījumu izdarītāju bīstamība un iespējamie riski, ka tie varētu atkārtoti veikt seksuālus nodarījumus pret bērniem. Šāda izvērtējuma kārtībai, piemēram, tās iestādes veidam, kura ir kompetenta prasīt un veikt izvērtēšanu vai laiku, kad šāds izvērtējums būtu jāveic kriminālprocesa gaitā vai pēc tā, kā arī kārtībai, saskaņā ar kuru pēc minētā izvērtējuma veikšanas tiek piedāvātas efektīvas intervences programmas vai pasākumi, būtu jāatbilst dalībvalstu iekšējām procedūrām. Tā paša iemesla dēļ – lai novērstu un mazinātu recidīvismu – nodarījumu izdarītājiem vajadzētu arī būt iespējai brīvprātīgi piedalīties efektīvās intervences programmās vai pasākumos. Minētajām intervences programmām vai pasākumiem nevajadzētu traucēt valstu sistēmām, kas izveidotas, lai ārstētu personas ar garīgiem traucējumiem.
- (40) Ja tas ir atbilstīgi, ņemot vērā nodarījumu izdarītāju bīstamību un risku, ka nodarījumi varētu tikt atkārtoti, noteiktajiem nodarījumu izdarītājiem būtu uz laiku vai pastāvīgi jāliedz veikt vismaz profesionālo darbību, kas ietver tiešu un regulāru saskarsmi ar bērniem. Darba devējiem gadījumos, kad viņi pieņem darbā amatam, kurā ir tieša un regulāra saskarsme ar bērniem, ir tiesības būt informētiem par spēkā esošiem notiesājošiem spriedumiem par seksuāliem nodarījumiem pret bērniem, par kuriem informācija iekļauta sodāmības reģistrā vai par spēkā esošiem aizliegumiem. Šajā direktīvā termins “darba devējs” būtu arī jāattiecina uz personām, kas vada organizāciju, kura aktīvi veic brīvprātīgu darbu saistībā ar bērnu uzraudzību un/vai aprūpi, kur ir tieša un regulāra saskarsme ar bērniem. Informācijas sniegšanas veids, piemēram, piekļuve ar attiecīgās personas starpniecību, un informācijas precīzs saturs, organizētas brīvprātīgas darbības nozīme un tieša un regulāra saskarsme ar bērniem būtu jānosaka saskaņā ar valsts tiesību aktiem.
- (41) Pienācīgi ņemot vērā dalībvalstu dažādās tiesību tradīcijas, šajā direktīvā ir ņemts vērā fakts, ka tikai kompetentās iestādes vai attiecīgā persona var atļaut piekļūt sodāmības reģistram. Ar šo direktīvu netiek noteikts pienākums mainīt valsts sistēmas, kas reglamentē sodāmības reģistrus, vai līdzekļus, ar kādiem piekļūst minētajiem reģistriem.
- (42) Šīs direktīvas mērķis nav saskaņot noteikumus par attiecīgo personu piekrišanu, kad notiek apmaiņa ar informāciju no sodāmības reģistriem, proti, par to, vai šāda piekrišana ir jāpieprasa vai nē. Neatkarīgi no tā, vai saskaņā ar valsts tiesību aktiem šāda piekrišana ir vajadzīga vai nē, ar šo direktīvu netiek noteikts jauns pienākums grozīt valsts tiesību aktus un kārtību šajā jautājumā.

(1) OV L 49, 17.2.2007., 30. lpp.

- (43) Dalībvalstis var apsvērt iespēju pieņemt papildu administratīvus pasākumus saistībā ar nodarījumu izdarītājiem, piemēram, reģistrēt dzimumnoziedznieku reģistros tādas personas, kuras ir notiesātas par šajā direktīvā minētajiem nodarījumiem. Uz piekļuvi minētajiem reģistriem būtu jāattiecinā ierobežojumi saskaņā ar valstu konstitucionālajiem principiem un piemērojamiem datu aizsardzības standartiem, piemēram, nosakot, ka piekļūt var tikai tiesu un/vai tiesībaizsardzības iestādes.
- (44) Dalībvalstis tiek mudinātas sadarbībā ar pilsonisko sabiedrību izveidot valsts vai vietējā līmeņa datu vākšanas mehānismus vai kontaktpunktus, lai novērotu un analizētu jautājumu par seksuālu vardarbību pret bērniem un bērnu seksuālu izmantošanu. Lai varētu pienācīgi novērtēt to pasākumu rezultātus, kas paredzēti seksuālas vardarbības pret bērniem, bērnu seksuālas izmantošanas un bērnu pornogrāfijas apkarošanai, Savienībai arī turpmāk būtu jāpildinveido darbs saistībā ar metodiku un datu vākšanas metodēm, lai izstrādātu salīdzināmu statistiku.
- (45) Dalībvalstīm būtu attiecīgi jārikojas, lai izveidotu informācijas dienestus, lai sniegtu informāciju par to, kā atpazīt seksuālas vardarbības un seksuālas izmantošanas pazīmes.
- (46) Bērnu pornogrāfija, proti, attēli, kuros redzama seksuāla vardarbība pret bērniem, ir īpaša veida saturs, ko nevar uzskatīt par viedokļa izpausmi. Lai pret to cīnītos, ir jāierobežo vardarbību pret bērniem attēlojošu materiālu aprīte, nodrošinot, ka nodarījumu izdarītājiem ir grūtāk šādu saturu augšupielādēt publiski pieejamā internetā. Tādēļ ir nepieciešams veikt pasākumus, lai izņemtu šādu saturu un aizturētu personas, kas atbildīgas par tādu attēlu, izgatavošanu, izplatīšanu vai lejupielādēšanu, kuros redzama seksuāla vardarbība pret bērniem. Lai atbalstītu Savienības centienus bērnu pornogrāfijas apkarošanā, dalībvalstīm būtu jādara viss iespējamais, lai sadarbotos ar trešām valstīm, cenšoties panākt šāda satura izņemšanu no serveriem, kas atrodas to teritorijā.
- (47) Tomēr, neraugoties uz šādiem centieniem, bērnu pornogrāfijas satura izņemšana no to avota bieži vien nav iespējama, ja oriģinālie materiāli neatrodas Savienībā, vai nu tāpēc, ka valsts, kurā serveri atrodas, nevēlas sadarboties, vai arī tāpēc, ka materiālu izņemšana attiecīgajā valstī ir īpaši ilgs process. Var arī ieviest mehānismus, lai Savienības teritorijā bloķētu piekļuvi tīmekļa vietnēm, par kurām ir konstatēts, ka tajās ir bērnu pornogrāfija vai ka caur šīm vietnēm to izplata. Pasākumi, ko dalībvalstis saskaņā ar šo direktīvu veic, lai izņemtu vai attiecīgajā gadījumā bloķētu tīmekļa vietnes, kurās ir bērnu pornogrāfija, varētu būt balstīti uz dažāda veida publisku rīcību, piemēram, likumdošanas, nenormatīvu, tiesu vai cita veida rīcību. Šādā kontekstā šī direktīva neskar interneta nozares lietotāju brīvprātīgu rīcību, lai novērstu interneta pakalpojumu ļaunprātīgu izmantošanu, un dalībvalstu atbalstu šādai rīcībai. Neatkarīgi no tā, kādu rīcības pamatu vai metodi izvēlas, dalībvalstīm būtu jānodrošina, ka tā lietotājiem un pakalpojumu sniedzējiem sniedz pienācīgu juridisko noteiktību un paredzamību. Lai izņemtu un bloķētu vardarbību pret bērnu attēlojošu saturu, būtu jāizveido un jāpastiprina publisko iestāžu sadarbība, jo īpaši ar mērķi nodrošināt, ka valstu saraksti ar tīmekļa vietnēm, kurās ir bērnu pornogrāfijas materiāli, ir pēc iespējas pilnīgāki un ka tiek novērsta darba dublēšana. Veicot šādus pasākumus, vienmēr jāņem vērā gala lietotāju tiesības un jānodrošina atbilstība spēkā esošajām tiesas un juridiskajām procedūrām, kā arī Eiropas Cilvēktiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvencijas un Eiropas Savienības Pamattiesību hartas noteikumiem. Ar programmu "Drošāks internets" ir izveidots informācijas līniju tīkls, kura mērķis ir vākt informāciju par galvenajiem nelegāla satura veidiem tiešsaistē, kā arī nodrošināt pienācīgu aptvērumu un apmaiņu ar ziņojumiem šajā jautājumā.
- (48) Šīs direktīvas mērķis ir grozīt un paplašināt Pamatlēmuma 2004/68/TI noteikumus. Tā kā veicamo grozījumu skaits ir liels un tie ir būtiski, skaidrības labad pamatlēmumu vajadzētu aizstāt pilnībā attiecībā uz dalībvalstīm, kas piedalās šīs direktīvas pieņemšanā.
- (49) Tā kā šīs direktīvas mērķi, proti, apkarot seksuālu vardarbību pret bērniem, bērnu seksuālu izmantošanu un bērnu pornogrāfiju, nevar pietiekami labi sasniegt atsevišķās dalībvalstīs, un tā kā, mēroga un iedarbības dēļ šo mērķi var labāk sasniegt Savienības līmenī, Savienība var pieņemt pasākumus saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienību 5. pantā noteikto subsidiaritātes principu. Saskaņā ar minētajā pantā noteikto proporcionalitātes principu šajā direktīvā paredz vienīgi tos pasākumus, kas vajadzīgi minētā mērķa sasniegšanai.
- (50) Šajā direktīvā ir ievērotas pamattiesības un principi, kas jo īpaši atzīti Eiropas Savienības Pamattiesību hartā, jo īpaši, tiesības uz cilvēka cieņas aizsardzību, spīdzināšanas un necilvēcīgas vai pazemojošas izturēšanās vai sodu aizliegums, bērnu tiesības, tiesības uz brīvību un drošību, tiesības uz vārda un informācijas brīvību, tiesības uz personas datu aizsardzību, tiesības uz efektīvu tiesību aizsardzību un taisnīgu tiesu, kā arī noziedzīgu nodarījumu un sankciju likumības un samērīguma principi. Nodrošināt minēto tiesību un principu pilnīgu ievērošanu ir īpašs šīs direktīvas mērķis, un tā ir attiecīgi jāsteno.

- (51) Saskaņā ar 3. pantu 21. Protokolā par Apvienotās Karalistes un Īrijas nostāju saistībā ar brīvības, drošības un tiesiskuma telpu, kas pievienots Līgumam par Eiropas Savienību un Līgumam par Eiropas Savienības darbību, Apvienotā Karaliste un Īrija ir paziņojušas, ka tās vēlas piedalīties šīs direktīvas pieņemšanā un piemērošanā.
- (52) Saskaņā 1. un 2. pantu 22. Protokolā par Dānijas nostāju, kas pievienots Līgumam par Eiropas Savienību un Līgumam par Eiropas Savienības darbību, Dānija nepiedalās šīs direktīvas pieņemšanā, un Dānijai šī direktīva nav saistoša un nav jāpiemēro,

IR PIEŅĒMUŠI ŠO DIREKTĪVU.

1. pants

Priekšmets

Ar šo direktīvu tiek paredzēti minimālie noteikumi noziedzīgu nodarījumu un sankciju definēšanai attiecībā uz seksuālu vardarbību pret bērniem, bērnu seksuālu izmantošanu, bērnu pornogrāfiju un uzmākšanos bērniem seksuālos nolūkos. Ar to arī tiek ieviesti noteikumi, lai pastiprinātu minēto noziegumu novēršanu un tajos cietušo aizsardzību.

2. pants

Definīcijas

Šajā direktīvā tiek piemērotas šādas definīcijas:

- a) "bērns" ir persona, kas ir jaunāka par 18 gadiem;
- b) "dzimumpilngadības vecums" ir vecums, līdz kuram saskaņā ar valsts tiesību aktiem ir aizliegts iesaistīties seksuālās darbībās ar bērnu;
- c) "bērnu pornogrāfija" ir:
- i) jebkāds materiāls, kurā vizuāli attēlots bērns, kas ir iesaistīts īstā vai imitētā nepārprotami seksuālā darbībā;
 - ii) jebkāds attēls, kurā galvenokārt seksuālos nolūkos attēloti bērna dzimumorgāni;
 - iii) jebkāds materiāls, kurā vizuāli attēlota persona, kas izskatās pēc bērna un kas ir iesaistīta īstā vai imitētā nepārprotami seksuālā darbībā, vai jebkāds vizuāls attēls, kurā galvenokārt seksuālos nolūkos attēloti personas, kas izskatās pēc bērna, dzimumorgāni; vai
 - iv) reālistiski attēli, kuros attēlots bērns, kas ir iesaistīts nepārprotami seksuālā darbībā, vai reālistiski attēli, kuros galvenokārt seksuālos nolūkos attēloti bērna dzimumorgāni;

d) "bērnu prostitūcija" ir bērna izmantošana seksuālās darbībās, bērnam kā samaksu apmaiņā pret viņa iesaistīšanos seksuālās darbībās dodot vai solot naudu vai cita veida samaksu vai atlīdzību, neatkarīgi no tā, vai minētā samaksa, solījums vai atlīdzība ir dota bērnam vai trešai personai;

e) "pornogrāfisks priekšnesums" ir skatītājiem domāta dzīva izrādīšana, kurā, tostarp izmantojot informācijas un komunikācijas tehnoloģijas, izrāda:

i) bērnu, kas ir iesaistīts īstā vai imitētā nepārprotami seksuālā darbībā; vai

ii) bērna dzimumorgānus galvenokārt seksuālos nolūkos;

f) "juridiska persona" ir subjekts, kam saskaņā ar piemērojamiem tiesību aktiem ir juridiskās personas statuss, izņemot valstis vai publisko tiesību subjektus, kas īsteno valsts varu, kā arī izņemot starptautiskās sabiedriskās organizācijas.

3. pants

Nodarījumi saistībā ar seksuālu vardarbību

1. Dalībvalstis veic vajadzīgos pasākumus, lai nodrošinātu, ka
2. līdz 6. punktā minētās tīšas darbības ir sodāmas.

2. Par bērna, kurš nav sasniedzis dzimumpilngadības vecumu, iesaistīšanu par seksuālu darbību liecinieku seksuālos nolūkos, pat ja bērnam nav tajās jāpiedalās, paredzētais maksimālais brīvības atņemšanas sods ir vismaz viens gads.

3. Par bērna, kurš nav sasniedzis dzimumpilngadības vecumu, iesaistīšanu par seksuālas vardarbības liecinieku seksuālos nolūkos, pat ja bērnam nav tajā jāpiedalās, paredzētais maksimālais brīvības atņemšanas sods ir vismaz divi gadi.

4. Par iesaistīšanos seksuālās darbībās ar bērnu, kurš nav sasniedzis dzimumpilngadības vecumu, paredzētais maksimālais brīvības atņemšanas sods ir vismaz pieci gadi.

5. Par iesaistīšanos seksuālās darbībās ar bērnu:

i) ļaunprātīgi izmantojot atzītu uzticību, autoritāti vai ietekmi uz bērnu, paredzētais maksimālais brīvības atņemšanas sods ir vismaz astoņi gadi, ja bērns nav sasniedzis dzimumpilngadības vecumu, un vismaz trīs gadi, ja bērns minēto vecumu ir sasniedzis;

ii) ļaunprātīgi izmantojot bērna īpaši neaizsargāto situāciju, kas radusies jo īpaši garīgu vai fizisku traucējumu vai tādas situācijas dēļ, kurā bērns ir atkarīgs, paredzētais maksimālais brīvības atņemšanas sods ir vismaz astoņi gadi, ja bērns nav sasniedzis dzimumpilngadības vecumu, un vismaz trīs gadi, ja bērns minēto vecumu ir sasniedzis; vai

iii) izmantojot piespiešanu, spēku vai draudus, paredzētais maksimālais brīvības atņemšanas sods ir vismaz desmit gadi, ja bērns nav sasniedzis dzimumpilngadības vecumu, un vismaz pieci gadi, ja bērns minēto vecumu ir sasniedzis.

6. Par bērna iesaistīšanu seksuālās darbībās ar trešām personām, izmantojot piespiešanu, spēku vai draudus, paredzētais maksimālais brīvības atņemšanas sods ir vismaz desmit gadi, ja bērns nav sasniedzis dzimumpilngadības vecumu, un vismaz pieci gadi, ja bērns minēto vecumu ir sasniedzis.

4. pants

Nodarījumi saistībā ar seksuālu izmantošanu

1. Dalībvalstis veic vajadzīgos pasākumus, lai nodrošinātu, ka 2. līdz 7. punktā minētās tīšas darbības ir sodāmas.

2. Par bērna iesaistīšanu vai bērna vervēšanu dalībai pornogrāfiskā priekšnesumā, par labuma gūšanu no tā vai par bērna citādu izmantošanu šādā nolūkā paredzētais maksimālais brīvības atņemšanas sods ir vismaz pieci gadi, ja bērns nav sasniedzis dzimumpilngadības vecumu, un vismaz divi gadi, ja bērns minēto vecumu ir sasniedzis.

3. Par bērna iesaistīšanu pornogrāfiskā priekšnesumā, izmantojot piespiešanu vai spēku, vai par šādā nolūkā bērnam izteiktiem draudiem, paredzētais maksimālais brīvības atņemšanas sods ir vismaz astoņi gadi, ja bērns nav sasniedzis dzimumpilngadības vecumu, un vismaz pieci gadi, ja bērns minēto vecumu ir sasniedzis.

4. Par apzinātu tādu pornogrāfisku priekšnesumu apmeklēšanu, kuros piedalās bērni, paredzētais maksimālais brīvības atņemšanas sods ir vismaz divi gadi, ja bērns nav sasniedzis dzimumpilngadības vecumu, un vismaz viens gads, ja bērns minēto vecumu ir sasniedzis.

5. Par bērna iesaistīšanu vai vervēšanu iesaistīties bērnu prostitūcijā vai par labuma gūšanu no tā, vai bērna citādu izmantošanu šādā nolūkā paredzētais maksimālais brīvības atņemšanas sods ir vismaz astoņi gadi, ja bērns nav sasniedzis dzimumpilngadības vecumu, un vismaz pieci gadi, ja bērns minēto vecumu ir sasniedzis.

6. Par bērna iesaistīšanu bērnu prostitūcijā, izmantojot piespiešanu vai spēku vai par šādā nolūkā bērnam izteiktiem draudiem paredzētais maksimālais brīvības atņemšanas sods ir vismaz desmit gadi, ja bērns nav sasniedzis dzimumpilngadības vecumu, un vismaz pieci gadi, ja bērns minēto vecumu ir sasniedzis.

7. Par iesaistīšanos seksuālās darbībās ar bērnu, izmantojot bērnu prostitūciju, paredzētais maksimālais brīvības atņemšanas sods ir vismaz pieci gadi, ja bērns nav sasniedzis dzimumpilngadības vecumu, un vismaz divi gadi, ja bērns minēto vecumu ir sasniedzis.

5. pants

Nodarījumi saistībā ar bērnu pornogrāfiju

1. Dalībvalstis veic vajadzīgos pasākumus, lai nodrošinātu, ka 2. līdz 6. punktā minētās tīšas darbības ir sodāmas, ja tā ir veikta bez tiesībām to darīt.

2. Par bērnu pornogrāfijas iegūšanu vai glabāšanu paredzētais maksimālais brīvības atņemšanas sods ir vismaz viens gads.

3. Par apzinātu piekļuvi bērnu pornogrāfijai, izmantojot informācijas vai komunikācijas tehnoloģijas, paredzētais maksimālais brīvības atņemšanas sods ir vismaz viens gads.

4. Par bērnu pornogrāfijas realizāciju, izplatīšanu vai pārsūtīšanu paredzētais maksimālais brīvības atņemšanas sods ir vismaz divi gadi.

5. Par bērnu pornogrāfijas piedāvāšanu, piegādi vai tās pieejamības nodrošināšanu paredzētais maksimālais brīvības atņemšanas sods ir vismaz divi gadi.

6. Par bērnu pornogrāfijas izgatavošanu paredzētais maksimālais brīvības atņemšanas sods ir vismaz trīs gadi.

7. Dalībvalstis pašas izlemj, vai šis pants ir attiecināms uz gadījumiem, kas saistīti ar bērnu pornogrāfiju, kā minēts 2. panta c) punkta iii) apakšpunktā, ja persona, kas izskatās pēc bērna, attēla ieguves laikā faktiski bijusi 18 gadus veca vai vecāka.

8. Dalībvalstis pašas izlemj, vai šā panta 2. un 6. punkts ir attiecināms uz gadījumiem, kuros ir konstatēts, ka 2. panta c) punkta iv) apakšpunktā minēto pornogrāfisko materiālu tā izgatavotājs ir izgatavojis un glabājis tikai savai privātai lietošanai, ja vien tā izgatavošanai nav izmantots 2. panta c) punkta i) līdz iii) apakšpunktā minētais pornogrāfiskais materiāls un ja darbība neietver risku, ka materiālu varētu izplatīt.

6. pants

Uzmācšanās bērniem seksuālos nolūkos

1. Dalībvalsts veic vajadzīgos pasākumus, lai nodrošinātu, ka turpmāk minētā tīša darbība ir sodāma:

par piedāvājumu, ko, izmantojot informācijas un komunikācijas tehnoloģijas, izsaka pieaugušais, satikt bērnu, kurš nav sasniedzis dzimumpilngadības vecumu, ar nolūku izdarīt kādu no 3. panta 4. punktā un 5. panta 6. punktā minētajiem nodarījumiem, ja pēc minētā piedāvājuma ir veiktas faktiskas darbības, lai šāda tikšanās notiktu, paredzētais maksimālais brīvības atņemšanas sods ir vismaz viens gads.

2. Dalībvalstis veic vajadzīgos pasākumus, lai nodrošinātu, ka mēģinājums izdarīt 5. panta 2. un 3. punktā paredzētos nodarījumus, ko, izmantojot informācijas un komunikācijas tehnoloģijas, veic pieaugušais, uzmācoties bērnam, kurš nav sasniedzis dzimumpilngadības vecumu, lai tas sniegtu bērnu pornogrāfiju, kurā attiecīgais bērns ir attēlots, ir sodāms.

7. pants

Kūdišana, palīdzēšana, atbalstīšana un mēģinājums

1. Dalībvalstis veic vajadzīgos pasākumus, lai nodrošinātu, ka kūdišana izdarīt 3. līdz 6. pantā minētos nodarījumus, vai palīdzēšana un atbalstīšana to izdarīšanā ir sodāma.

2. Dalībvalstis veic vajadzīgos pasākumus, lai nodrošinātu, ka mēģinājums izdarīt kādu no 3. panta 4., 5. un 6. punktā, 4. panta 2, 3., 5., 6. un 7. punktā un 5. panta 4., 5. un 6. punktā minētajiem nodarījumiem ir sodāms.

8. pants

Seksuālas darbības ar savstarpēju piekrišanu

1. Dalībvalstis pašas izlemj, vai 3. panta 2. un 4. punkts ir attiecināms uz seksuālām darbībām starp vienaudžiem ar savstarpēju piekrišanu, kurās piedalās vienaudži līdzīgā vecumā un līdzīgā psiholoģiskās un fiziskās attīstības vai brieduma pakāpē, ja šīs darbības neietver ļaunprātīgu izmantošanu.

2. Dalībvalstis pašas izlemj, vai 4. panta 4. punkts ir attiecināms uz pornogrāfisku priekšnesumu attiecībās ar savstarpēju piekrišanu, ja bērns ir sasniedzis dzimumpilngadības vecumu, vai kurās piedalās vienaudži līdzīgā vecumā un līdzīgā psiholoģiskās un fiziskās attīstības vai brieduma pakāpē, ja šīs darbības neietver vardarbību vai izmantošanu un ja apmaiņā pret pornogrāfisko priekšnesumu kā samaksa netiek dota nauda vai cita veida samaksa vai atlīdzība.

3. Dalībvalstis pašas izlemj, vai 5. panta 2. un 6. punkts ir attiecināms uz pornogrāfiska materiāla izgatavošanu, iegūvi un glabāšanu, kurā attēloti bērni, kas ir sasnējuši dzimumpilngadības vecumu, ja tas ir izgatavots un tiek glabāts ar minēto bērnu piekrišanu un tikai iesaistīto personu privātai lietošanai, ja šīs darbības neietver ļaunprātīgu izmantošanu.

9. pants

Atbildību pastiprinoši apstākļi

Ja vien turpmāk minētie apstākļi jau nav 3. līdz 7. pantā minēto nodarījumu sastāva pazīmes, dalībvalstis veic vajadzīgos pasākumus, lai nodrošinātu, ka saskaņā ar attiecīgajiem valsts tiesību aktu noteikumiem par atbildību pastiprinošiem apstākļiem saistībā ar 3. līdz 7. pantā minētajiem atbilstīgajiem nodarījumiem var uzskatīt šādus apstākļus:

a) nodarījums ir izdarīts pret bērnu īpaši neaizsargātā situācijā, piemēram, bērnam ir fiziski vai garīgi traucējumi, viņš ir situācijā, kurā ir atkarīgs, vai bērns ir fiziskas vai garīgas nespējas stāvoklī;

b) nodarījumu izdarījis bērna ģimenes loceklis, persona, kura dzīvo kopā ar bērnu, vai persona, kura ļaunprātīgi izmantojusi atzītu uzticību vai autoritāti;

c) nodarījumu izdarījušas vairākas personas, kuras rīkojušās kopīgi;

d) nodarījums ticis izdarīts noziedzīgā organizācijā Padomes Pamatlēmuma 2008/841/TI (2008. gada 24. oktobris) par cīņu pret organizēto noziedzību⁽¹⁾ nozīmē;

e) nodarījuma izdarītājs ir bijis iepriekš notiesāts par tāda paša rakstura nodarījumiem;

f) nodarījuma izdarītājs ar nodomu vai aiz neuzmanības apdraudējis bērna dzīvību; vai

g) nodarījums ietvēris smagu vardarbību vai radījis nopietnu kaitējumu bērnam.

10. pants

Aizliegums veikt noteiktas darbības, kas izriet no notiesājošiem spriedumiem

1. Lai izvairītos no nodarījumu atkārtošanas riska, dalībvalstis veic vajadzīgos pasākumus, lai nodrošinātu, ka fiziskai personai, kura bijusi notiesāta par kādu no 3. līdz 7. pantā minētajiem nodarījumiem, var uz laiku vai pastāvīgi liegt veikt vismaz profesionālo darbību, kas ietver tiešu un regulāru saskarsmi ar bērniem.

2. Dalībvalstis veic vajadzīgos pasākumus, lai nodrošinātu, ka darba devējiem gadījumos, kad viņi pieņem darbā personu profesionālai vai organizētai brīvprātīgai darbībai, kurā ir tieša un regulāra saskarsme ar bērniem, ir tiesības saskaņā ar valsts tiesību aktiem, izmantojot jebkādas piemērotus līdzekļus, piemēram, piekļuvi pēc pieprasījuma vai ar attiecīgās personas starpniecību, pieprasīt informāciju par notiesājošiem spriedumiem par kādu no 3. līdz 7. pantā minētajiem nodarījumiem, par kuriem informācija ir iekļauta sodāmības reģistrā vai par spēkā esošu aizliegumu veikt darbību, kas ietver tiešu un regulāru saskarsmi ar bērniem, ja aizlieguma pamatā ir minētais notiesājošais spriedums.

3. Dalībvalstis veic vajadzīgos pasākumus, lai nodrošinātu, ka nolūkā piemērot šā panta 1. un 2. punktu informāciju par notiesājošiem spriedumiem par kādu no 3. līdz 7. pantā minētajiem nodarījumiem, par kuriem informācija ir iekļauta sodāmības reģistrā vai par aizliegumu veikt darbības, kas ietver tiešu un regulāru saskarsmi ar bērniem, ja aizlieguma pamatā ir minētais notiesājošais spriedums, ar attiecīgās personas piekrišanu nosūta saskaņā ar kārtību, kas izklāstīta Padomes Pamatlēmumā 2009/315/TI (2009. gada 26. februāris) par to, kā organizēt un īstenot no sodāmības reģistra gūtas informācijas apmaiņu starp dalībvalstīm⁽²⁾, kad informācija ir pieprasīta saskaņā ar minētā Pamatlēmuma 6. pantu.

⁽¹⁾ OV L 300, 11.11.2008., 42. lpp.

⁽²⁾ OV L 93, 7.4.2009., 23. lpp.

11. pants

Mantas arests un konfiskācija

Dalībvalstis veic vajadzīgos pasākumus, lai nodrošinātu, ka to kompetentās iestādes ir tiesīgas arestēt un konfiscēt 3., 4. un 5. pantā minēto nodarījumu izdarīšanai izmantotos rīkus un šādos nodarījumos iegūtos līdzekļus.

12. pants

Juridisko personu atbildība

1. Dalībvalstis veic vajadzīgos pasākumus, lai nodrošinātu, ka juridiskas personas var saukt pie atbildības par jebkuru no 3. līdz 7. pantā minētajiem nodarījumiem, ko to labā, darbojoties individuāli vai kā juridiskas personas struktūras daļa, izdarījusi kāda persona, kas veic šās juridiskās personas vadības pienākumus, pamatojoties uz:

- a) pilnvarām pārstāvēt juridisko personu;
- b) pilnvarām pieņemt lēmumus juridiskās personas vārdā; vai
- c) pilnvarām veikt juridiskās personas iekšēju kontroli.

2. Dalībvalstis veic arī vajadzīgos pasākumus, lai nodrošinātu, ka juridiskas personas var saukt pie atbildības, ja 1. punktā minētās personas uzraudzības vai kontroles trūkums ir darījis iespējamu to, ka nodarījumus, kas minēti 3. līdz 7. pantā, minētās juridiskās personas labā veic persona, kas ir tās pakļautībā.

3. Juridisku personu atbildība saskaņā ar 1. un 2. punktu neskar kriminālprocesu pret fiziskām personām, kas ir 3. līdz 7. pantā minēto nodarījumu izdarītāji, uzskūditāji vai līdzdalībnieki.

13. pants

Sankcijas pret juridiskām personām

1. Dalībvalstis veic vajadzīgos pasākumus, lai nodrošinātu, ka juridiskai personai, kuru sauc pie atbildības saskaņā ar 12. panta 1. punktu, tiek piemērotas iedarbīgas, samērīgas un atturošas sankcijas, kas ietver naudas sodu kā kriminālsodu vai naudas sodu bez krimināla rakstura, un var ietvert citas sankcijas, piemēram:

- a) atņemt tiesības saņemt valsts pabalstus vai atbalstu;
- b) uz laiku vai pastāvīgi aizliegt veikt komercdarbību;
- c) pakļaut tiesas uzraudzībai;
- d) likvidēt ar tiesas lēmumu; vai
- e) uz laiku vai pavisam slēgt uzņēmumus, kas izmantoti nodarījuma izdarīšanā.

2. Dalībvalstis veic vajadzīgos pasākumus, lai nodrošinātu, ka juridiskai personai, kuru sauc pie atbildības saskaņā ar 12. panta 2. punktu, tiek piemērotas sankcijas vai pasākumi, kas ir iedarbīgi, samērīgi un atturoši.

14. pants

Cietušo atbrīvošana no apsūdzības un sankciju nepiemērošana

Dalībvalstis saskaņā ar savu tiesību sistēmu pamatprincipiem veic pasākumus, kas vajadzīgi, lai nodrošinātu, ka kompetentās valsts iestādes ir tiesīgas bērņus, kas cietuši no seksuālas vardarbības vai seksuālas izmantošanas, nesaukt pie kriminālatbildības un tiem nepiemērot sankcijas par iesaistīšanos tādās noziedzīgās darbībās, ko viņi ir bijuši piespiesti izdarīt, ja šāda piespiešana bijusi jebkuras darbības, kas minēta 4. panta 2., 3., 5. un 6. punktā, kā arī 5. panta 6. punktā tiešas sekas.

15. pants

Izmeklēšana un saukšana pie kriminālatbildības

1. Dalībvalstis veic vajadzīgos pasākumus, lai nodrošinātu, ka izmeklēšana vai saukšana pie kriminālatbildības par 3. līdz 7. pantā minētajiem nodarījumiem, nav atkarīga no cietušā vai viņa/viņas pārstāvja iesnieguma vai izvirzītās apsūdzības, un ka kriminālprocesu var turpināt arī tad, ja minētā persona atsauc savus paziņojumus.

2. Dalībvalstis veic vajadzīgos pasākumus, lai par jebkuru 3. pantā, 4. panta 2., 3., 5., 6. un 7. punktā minēto nodarījumu un par jebkuru 5. panta 6. punktā minētu smagu nodarījumu, ja ir izmantota 2. panta c) punkta i) un ii) apakšpunktā minētā bērnu pornogrāfija, varētu saukt pie kriminālatbildības pietiekami ilgu laika posmu pēc tam, kad cietušais ir sasniedzis pilngadību, atbilstīgi konkrētā nodarījuma smaguma pakāpei.

3. Dalībvalstis veic vajadzīgos pasākumus, lai nodrošinātu, ka personām, struktūrvienībām un dienestiem, kas ir atbildīgi par 3. līdz 7. pantā minēto nodarījumu izmeklēšanu vai saukšanu pie kriminālatbildības par tiem, ir pieejami efektīvi izmeklēšanas līdzekļi, piemēram, tādi, kurus izmanto organizētās noziedzības vai citos smagu noziegumu gadījumos.

4. Dalībvalstis veic vajadzīgos pasākumus, lai izmeklēšanas struktūrvienības un dienesti varētu mēģināt identificēt personas, kas cietušas 3. līdz 7. pantā minētajos nodarījumos, jo īpaši analizējot bērnu pornogrāfijas materiālus, piemēram, fotogrāfijas un audiovizuālos ierakstus, kas nosūtīti vai darīti pieejami, izmantojot informācijas un komunikāciju tehnoloģijas.

16. pants

Ziņošana saistībā ar aizdomām par seksuālu izmantošanu vai seksuālu vardarbību

1. Dalībvalstis veic vajadzīgos pasākumus, lai nodrošinātu, ka valsts tiesību aktos noteiktie konfidencialitātes noteikumi attiecībā uz konkrētu profesiju pārstāvjiem, kuru galvenais pienākums ir darbs ar bērniem, nerada tiem šķēršļus ziņot dienestiem, kas ir atbildīgi par bērnu aizsardzību, par visām situācijām, kad tiem ir pamatoti iemesli uzskatīt, ka bērns ir kāda 3. līdz 7. pantā minētā nodarījuma cietušais.

2. Dalībvalsts veic vajadzīgos pasākumus, lai mudinātu visas personas, kuras zina vai tām labticīgi ir aizdomas par to, ka ir izdarīts kāds no 3. līdz 7. pantā minētajiem nodarījumiem, ziņot par to kompetentajiem dienestiem.

17. pants

Jurisdikcija un saukšanas pie kriminālbildības koordinēšana

1. Dalībvalsts veic vajadzīgos pasākumus, lai noteiktu savu jurisdikciju attiecībā uz 3. līdz 7. pantā minētajiem nodarījumiem, ja:

a) nodarījums ir pilnīgi vai daļēji izdarīts to teritorijā; vai

b) nodarījuma izdarītājs ir to valstspiederīgais.

2. Dalībvalsts informē Komisiju, ja tā izlemj noteikt plašāku jurisdikciju attiecībā uz 3. līdz 7. pantā minētajiem nodarījumiem, kas ir izdarīti ārpus tās teritorijas *inter alia*, ja:

a) nodarījums ir izdarīts pret tās valstspiederīgo vai personu, kura ir pastāvīgais iedzīvotājs tās teritorijā;

b) nodarījums ir izdarīts tādas juridiskas personas labā, kas veic uzņēmējdarbību tās teritorijā; vai

c) nodarījuma izdarītājs ir pastāvīgais iedzīvotājs tās teritorijā.

3. Dalībvalstis nodrošina, ka to jurisdikcijā ir gadījumi, kad 5. un 6. pantā minētais un, ciktāl tas ir atbilstošs 3. un 7. pantā minētais, nodarījums ir izdarīts, izmantojot informācijas un komunikāciju tehnoloģijas, kurām ir piekļūts to teritorijā, neatkarīgi no tā, vai tās atrodas to teritorijā.

4. Lai par 3. panta 4., 5. un 6. punktā, 4. panta 2., 3., 5., 6. un 7. punktā, un 5. panta 6. punktā minētajiem nodarījumiem, kas izdarīti ārpus attiecīgās dalībvalsts teritorijas, kā noteikts šā panta 1. punkta b) apakšpunktā, sauktu pie kriminālbildības, katra dalībvalsts veic vajadzīgos pasākumus, lai nodrošinātu, ka tās jurisdikcija nav pakļauta nosacījumam, ka darbības uzskata par noziedzīgiem nodarījumiem tajā vietā, kurā tās ir izdarītas.

5. Lai par 3. līdz 7. pantā minētajiem nodarījumiem, kas izdarīti ārpus attiecīgās dalībvalsts teritorijas, kā noteikts šā panta 1. punkta b) apakšpunktā, sauktu pie kriminālbildības, katra dalībvalsts veic vajadzīgos pasākumus, lai nodrošinātu, ka tās jurisdikcija nav pakļauta nosacījumam, ka saukt pie kriminālbildības var tikai pamatojoties uz cietušā iesniegumu vietā, kur nodarījums ir izdarīts, vai pamatojoties uz oficiālu tās valsts paziņojumu, kurā ir izdarīts nodarījums.

18. pants

Vispārēji noteikumi par palīdzību un atbalstu cietušajiem bērniem un viņu aizsardzības pasākumiem

1. Bērniem, kuri cietuši 3. līdz 7. pantā minētajos nodarījumos, saskaņā ar 19. un 20. pantu nodrošina palīdzību, atbalstu un aizsardzību, ņemot vērā bērna intereses.

2. Dalībvalstis veic vajadzīgos pasākumus, lai nodrošinātu, ka bērnam tiek sniegta palīdzība un atbalsts tiklīdz kompetentajām iestādēm ir norāde uz pamatotu iemeslu, lai uzskatītu, ka pret bērnu varētu būt izdarīts kāds no 3. līdz 7. pantā minētajiem nodarījumiem.

3. Dalībvalstis nodrošina, ka gadījumos, kad pastāv neskaid-rības par 3. līdz 7. pantā minētajiem nodarījumiem pakļautas personas vecumu un ir iemesls uzskatīt, ka šī persona ir bērns, minētā persona tiek uzskatīta par bērnu nolūkā saņemt tūlītēju piekļuvi palīdzības, atbalsta un aizsardzības pasākumiem saskaņā ar 19. un 20. pantu.

19. pants

Palīdzība un atbalsts cietušajiem

1. Dalībvalstis veic vajadzīgos pasākumus, lai nodrošinātu, ka cietušajiem tiek sniegta palīdzība un atbalsts pirms kriminālprocesa, tā gaitā un piemērotu laikposmu pēc tā pabeigšanas, lai minētās personas varētu īstenot tiesības, kas noteiktas Pamatlēmumā 2001/220/TI un šajā direktīvā. Dalībvalstis jo īpaši veic vajadzīgos pasākumus, lai nodrošinātu to bērnu aizsardzību, kuri ziņo par vardarbības gadījumiem viņu ģimenē.

2. Dalībvalstis veic vajadzīgos pasākumus, lai nodrošinātu, ka palīdzība un atbalsts cietušajam bērnam nav atkarīgi no cietušā bērna vēlmēs sadarboties kriminālizmeklēšanā, kriminālvajāšanā vai tiesā.

3. Dalībvalstis veic vajadzīgos pasākumus, lai nodrošinātu, ka īpašie pasākumi cietušo bērnu palīdzībai un atbalstam, lai viņi varētu izmantot šajā direktīvā tiem paredzētās tiesības, tiek īstenoti pēc katra konkrētā cietušā bērna īpašo apstākļu individuālas izvērtēšanas, pienācīgi ņemot vērā bērna viedokli, vajadzības un bažas.

4. Bērnus, kas cietuši 3. līdz 7. pantā minētajos nodarījumos, uzskata par īpaši neaizsargātiem cietušajiem atbilstīgi Pamatlēmuma 2001/220/TI 2. panta 2. punktam, 8. panta 4. punktam un 14. panta 1. punktam.

5. Ja tas ir vajadzīgs un iespējams, dalībvalstis veic pasākumus, lai nodrošinātu palīdzību un atbalstu cietušā bērna ģimenei, lai tā varētu izmantot šajā direktīvā noteiktās tiesības, ja ģimene uzturas dalībvalsts teritorijā. Jo īpaši, ja tas ir vajadzīgs un iespējams, dalībvalstis cietušā bērna ģimenei piemēro Pamatlēmuma 2001/220/TI 4. pantu.

20. pants

Cietušo bērnu aizsardzība kriminālizmeklēšanā un kriminālprocesā

1. Dalībvalstis veic vajadzīgos pasākumus, lai nodrošinātu to, ka saskaņā ar cietušā statusu attiecīgajā tieslietu sistēmā kompetentās iestādes kriminālizmeklēšanā un kriminālprocesā cietušajam bērnam ieceļ īpašu pārstāvi gadījumos, kad attiecīgās valsts tiesību akts noteikts, ka personām, kurām ir vecāku atbildība, nav atļauts pārstāvēt bērnu interešu konflikta dēļ, kas pastāv starp viņiem un cietušo bērnu, vai ja bērns ir bez pavadona vai atšķirts no ģimenes.

2. Dalībvalstis nekavējoties nodrošina cietušajiem bērniem piekļuvi juridiskām konsultācijām un, saskaņā ar cietušā statusu attiecīgajā tieslietu sistēmā, juridiskai pārstāvībai, tostarp kompensācijas pieprasīšanas nolūkos. Juridiskas konsultācijas un juridiskā pārstāvība ir bezmaksas, ja cietušajam nav pietiekamu finanšu līdzekļu.

3. Neskarot tiesības uz aizstāvību, dalībvalstis veic vajadzīgos pasākumus, lai nodrošinātu to, ka kriminālizmeklēšanā, kas attiecas uz kādu no 3. līdz 7. pantā minētajiem nodarījumiem:

- a) cietušā bērna nopratināšana tiek veikta, nepieļaujot nepamatotus kavējumus, pēc tam, kad fakti ir ziņoti kompetentajām iestādēm;
- b) cietušā bērna nopratināšana vajadzības gadījumā notiek minētajam nolūkam paredzētās vai pielāgotās telpās;
- c) cietušo bērnu nopratina minētajam nolūkam īpaši apmācīti speciālisti, vai ar šādu speciālistu starpniecību;
- d) ja tas ir iespējams un vajadzīgs, cietušo bērnu vienmēr nopratina vienas un tās pašas personas;
- e) nopratināšanu skaits ir pēc iespējas ierobežots, un tās veic vienīgi tad, ja kriminālizmeklēšanas un kriminālprocesa nolūkā tās ir obligāti vajadzīgas;
- f) cietušo bērnu var pavadīt viņa vai viņas likumīgs pārstāvis vai, attiecīgā gadījumā, viņa vai viņas izraudzīts pieaugušais, ja vien attiecībā uz minēto personu nav pieņemts pamatots lēmums par pretējo.

4. Dalībvalstis veic vajadzīgos pasākumus, lai nodrošinātu, ka 3. līdz 7. pantā minēto nodarījumu kriminālizmeklēšanā cietušā bērna vai, attiecīgā gadījumā, bērna kā liecinieka nopratināšanu var audiovizuāli ierakstīt un ka šādas audiovizuāli ierakstītās nopratināšanas var izmantot kā pierādījumus iztiesāšanā kriminālprocesā saskaņā ar to valsts tiesību aktiem.

5. Dalībvalstis veic vajadzīgos pasākumus, lai nodrošinātu, ka iztiesāšanā kriminālprocesā par 3. līdz 7. pantā minētajiem nodarījumiem, var noteikt, ka:

- a) lietu izskata slēgtā tiesas sēdē;
- b) cietušo bērnu tiesas zālē var uzklaut bez viņa klātbūtnes, jo īpaši izmantojot piemērotas sakaru tehnoloģijas.

6. Dalībvalstis veic vajadzīgos pasākumus, lai, cietušo bērnu interesēs un ņemot vērā citus svarīgākus iemeslus, aizsargātu cietušo bērnu privātumu, identitāti un reputāciju un novērstu jebkādas tādas informācijas izplatīšanu atklātībā, kas ļautu viņus identificēt.

21. pants

Pasākumi pret vardarbības iespēju un bērnu seksa tūrisma reklamēšanu

Dalībvalstis veic atbilstīgus pasākumus, lai novērstu vai aizliegtu:

- a) tādu materiālu izplatīšanu, kuros tiek reklamēta iespēja izdarīt 3. līdz 6. pantā minētos nodarījumus; un
- b) braucienus organizēšana komerciālos vai nekomerciālos nolūkos, citām personām, ar nolūku izdarīt 3. līdz 5. pantā minētos nodarījumus.

22. pants

Preventīvas intervences programmas vai pasākumi

Dalībvalstis veic vajadzīgos pasākumus, lai nodrošinātu, ka personām, kuras baidās, ka tās varētu izdarīt 3. līdz 7. pantā minētos nodarījumus, vajadzīgā gadījumā ir pieejamas efektīvas intervences programmas vai pasākumi, kas paredzēti, lai izvērtētu un novērstu šādu nodarījumu izdarīšanas iespējamību.

23. pants

Preventīvi pasākumi

1. Dalībvalstis veic atbilstīgus pasākumus, piemēram, izglītības un apmācības jomā, lai vājinātu un samazinātu pieprasījumu, kas veicina seksuālas vardarbības pret bērniem un bērnu seksuālas izmantošanas visus veidus.

2. Dalībvalstis, tostarp ar interneta starpniecību, veic atbilstīgus pasākumus, piemēram, informēšanas un izpratnes veidošanas kampaņas, pētniecības un izglītības programmas – vajadzības gadījumā sadarbībā ar attiecīgām pilsoniskās sabiedrības organizācijām un citām ieinteresētajām personām –, lai vairotu izpratni un samazinātu risku, ka bērni, varētu kļūt par seksuālas izmantošanas upuriem.

3. Dalībvalstis veicina regulāru apmācību amatpersonām, tostarp ierindas policijas darbiniekiem, kuriem varētu būt saskarsme ar cietušajiem bērniem, kas tikuši seksuāli izmantoti, lai viņi spētu identificēt seksuālā izmantošanā cietušos bērnus un potenciālos cietušos bērnus, un strādāt ar viņiem.

24. pants

Brīvprātīgas intervences programmas vai pasākumi kriminālprocesa gaitā vai pēc tā

1. Neskarot tās intervences programmas vai pasākumus, ko saskaņā ar valsts tiesību aktiem noteikušas kompetentās tiesu iestādes, dalībvalstis veic vajadzīgos pasākumus, lai nodrošinātu efektīvas intervences programmas vai pasākumus ar mērķi novērst un mazināt atkārtotu seksuāla rakstura nodarījumu pret bērniem risku. Šādas programmas vai pasākumi ir pieejami jebkurā kriminālprocesa posmā gan ieslodzījuma vietā, gan ārpus tās saskaņā ar valsts tiesību aktiem.

2. Intervences programmas un pasākumi, kas minēti 1. punktā atbilst tādu bērnu īpašām attīstības vajadzībām, kuri izdara seksuāla rakstura nodarījumus.

3. Dalībvalstis veic vajadzīgos pasākumus, lai nodrošinātu, ka 1. punktā minētās intervences programmas vai pasākumi ir pieejami šādām personām:

a) personām, pret kurām uzsāks kriminālprocess par 3. līdz 7. pantā minētajiem nodarījumiem, ievērojot nosacījumus, kas nav ne ierobežojoši, ne pretrunā tiesībām uz aizstāvību un taisnīgas un objektīvas tiesas prasībām un jo īpaši ievērojot nevainīguma prezumpcijas principu; un

b) personām, kas ir notiesātas par kādu no 3. līdz 7. pantā minētajiem nodarījumiem.

4. Dalībvalstis veic vajadzīgos pasākumus, lai nodrošinātu, ka tiek izvērtēta 3. punktā minēto personu bīstamība un iespējama risks, ka 3. līdz 7. pantā minētie nodarījumi varētu tikt atkārtoti, ar mērķi noteikt piemērotas intervences programmas vai pasākumus.

5. Dalībvalstis veic vajadzīgos pasākumus, lai nodrošinātu, ka 3. punktā minētās personas, kurām saskaņā ar 4. punktu ir piedāvātas intervences programmas vai pasākumi:

a) ir pilnīgi informētas par piedāvājuma iemesliem;

b) piekrist piedalīties programmās vai pasākumos, pilnībā zinot faktus;

c) var atteikties piedalīties, un notiesātās personas tiek informētas par šāda atteikuma iespējamām sekām.

25. pants

Pasākumi pret tīmekļa vietnēm, kurās ir bērnu pornogrāfija vai caur kurām to izplata

1. Dalībvalstis veic vajadzīgos pasākumus, lai nodrošinātu nekavējošu tādu tīmekļa vietņu likvidēšanu, kurās ir bērnu pornogrāfija vai caur kurām to izplata, un kuru serveri atrodas to teritorijā, un cenšas panākt šādu vietņu likvidēšanu, ja to serveri atrodas ārpus to teritorijas.

2. Dalībvalstis var veikt pasākumus, lai bloķētu piekļuvi tīmekļa vietnēm, kurās ir bērnu pornogrāfija vai caur kurām to izplata, interneta lietotājiem to teritorijā. Šie pasākumi jānosaka, izmantojot pārredzamas procedūras, un ar tiem ir jānodrošina atbilstīgi drošības pasākumi, jo īpaši nodrošinot, ka ierobežojuma apmērs nepārsniedz vajadzīgo līmeni un tas ir samērīgs, un ka lietotāji ir informēti par ierobežojuma iemeslu. Minētie drošības pasākumi ietver arī pārsūdzības iespēju.

26. pants

Pamatlēmuma 2004/68/TI aizstāšana

Ar šo Pamatlēmums 2004/68/TI tiek aizstāts attiecībā uz dalībvalstīm, kas piedalās šīs direktīvas pieņemšanā, neskarot dalībvalstu pienākumus attiecībā uz termiņu pamatlēmuma transponēšanai valsts tiesību aktos.

Attiecībā uz dalībvalstīm, kas piedalās šīs direktīvas pieņemšanā, atsaucies uz Pamatlēmumu 2004/68/TI uzskata par atsaucēm uz šo direktīvu.

27. pants

Transponēšana

1. Dalībvalstīs stājas spēkā normatīvie un administratīvie akti, kas vajadzīgi, lai izpildītu šīs direktīvas prasības līdz 2013. gada 18. decembrim.

2. Dalībvalstis nosūta Komisijai to noteikumu tekstu, ar kuriem to tiesību aktos transponē saistības, ko tām uzliek šajā direktīvā.

3. Kad dalībvalstis pieņem minētos noteikumus, tajos ietver atsauci uz šo direktīvu vai arī šādu atsauci pievieno to oficiālajai publikācijai. Dalībvalstis nosaka paņēmienus, kā izdarāma šāda atsaucē.

28. pants

Ziņošana

1. Komisija līdz 2015. gada 18. decembrim sniedz ziņojumu Eiropas Parlamentam un Padomei, izvērtējot, cik lielā mērā dalībvalstis veikušas pasākumus, kas vajadzīgi, lai izpildītu šo direktīvu, vajadzības gadījumā pievienojot tiesību akta priekšlikumu.

2. Komisija līdz 2015. gada 18. decembrim sniedz ziņojumu Eiropas Parlamentam un Padomei, izvērtējot 25. pantā minēto pasākumu īstenošanu.

29. pants

Stāšanās spēkā

Šī direktīva stājas spēkā dienā, kad to publicē *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*.

30. pants

Adresāti

Šī direktīva ir adresēta dalībvalstīm saskaņā ar Līgumiem.

Strasbūrā, 2011. gada 13. decembrī

Eiropas Parlamenta vārdā –
priekšsēdētājs
J. BUZEK

Padomes vārdā –
priekšsēdētājs
M. SZPUNAR
